

Spirituele vooruitgang

– H.P. Blavatsky

De bekende dichtregels van Chistina Rosetti:

*'Kronkelt de hele weg steil omhoog?
Ja, helemaal tot het einde toe.
Duurt de reis de hele lange dag?
Van de ochtend tot de avond, mijn vriend'*

zijn als een korte samenvatting van het leven van diegenen die waarlijk het pad betreden dat naar hogere dingen leidt.

Welke verschillen er ook te vinden zijn in de uiteenlopende presentaties van de Esoterische Leer, daar het pad in elk tijdsgewricht een nieuwe vorm aannam, verschillend van kleur en samenstelling ten opzichte van die welke eraan voorafging; toch vinden wij in elke daarvan volkomen eenstemmigheid over één punt: de weg tot spirituele ontwikkeling. Slechts een onwrikbare regel is altijd bindend geweest voor de neofiet, en is dat ook nu nog - de *volledige* onderwerping van de lagere aard door de hogere. Van de *Veda's en Upanishads* tot het onlangs uitgegeven *Licht op het Pad*, hoe we ook zoeken in de bijbels van elk ras en elke cultuur, we vinden slechts één weg, - zwaar, moeilijk, lastig, waardoor de mens het ware spirituele inzicht kan verwerven. Hoe kan het ook anders, aangezien alle religies en alle filosofieën slechts varianten zijn van de eerste leringen van de Ene Wijsheid, medegedeeld aan de mensheid aan het begin van de cyclus door de Planeetgeest.

De ware Adept, de ontwikkelde mens, moet, zo wordt ons altijd voorgehouden, *worden* - hij kan niet gemaakt worden. Het proces is er een van groei door evolutie, en dit brengt noodzakelijkerwijs een bepaalde hoeveelheid pijn met zich mee. De hoofdoorzaak van pijn ligt in het feit dat wij voortdurend het permanente zoeken in het niet-permanente, en dat niet alleen

zoeken, maar ons ook gedragen alsof wij het onveranderlijke al gevonden hadden. En dat in een wereld waarvan de enige zekere eigenschap die wij kunnen voorstellen constante verandering is, en altijd, net als we denken dat wij het permanente stevig vast hebben, verandert het in onze greep en dat resulteert in pijn.

Nogmaals, het denkbeeld van groei omvat ook de idee van verstoring, het innerlijk wezen moet voortdurend door zijn beperkende schil of bekisting heen breken, en zo'n verstoring gaat ook gepaard met pijn, niet fysiek maar mentaal en intellectueel.

En zo gaat het, in de loop van onze levens; de moeilijkheid die ons overvalt is altijd precies die waarvan we denken dat zij de ergste is die ons kon overkomen - het is altijd die waarvan wij het gevoel hebben dat wij haar onmogelijk kunnen verdragen. Als wij ernaar kijken vanuit een breder standpunt, zien we dat wij door onze schil trachten heen te breken precies op zijn kwetsbare punt; dat onze groei, om echte groei te zijn, en niet het collectieve resultaat van een reeks uitwassen, steeds gelijkmatig moet plaatsvinden, net zoals het lichaam van een kind groeit, niet eerst het hoofd en dan een hand, misschien gevolgd door een been, maar in alle richtingen tegelijk, regelmatig en onmerkbaar. De mens heeft de neiging ieder deel apart te cultiveren, terwijl hij intussen de andere verwaarloost - iedere verpletterende pijn wordt veroorzaakt door de expansie van een verwaarloosd deel, waarvan de expansie moeilijker gemaakt wordt door de effecten van het cultiveren van andere delen.

Het kwaad is vaak het resultaat van overbezorgdheid, en de mensen proberen altijd te veel te doen, zij zijn niet tevreden met de boel de boel te laten, met altijd precies te doen waar de gelegenheid om vraagt en niet meer, zij overdrijven elke actie en al doende produceren zij karma dat in een toekomstige geboorte moet worden uitgewerkt.

Een van de subtielste vormen van dit kwaad is de hoop op en het verlangen naar

beloning. Er zijn er velen die, ook als is het vaak onbewust, toch al hun pogingen teniet doen door dit idee van beloning te koesteren, en toe te staan dat het een actieve factor wordt in hun levens. Aldus zetten zij de deur op een kier voor bezorgdheid, twijfel, vrees, wanhoop en mislukking.

Het doel van de aspirant naar spirituele wijsheid is toegang te verkrijgen tot een hoger niveau van bestaan; hij moet een nieuwe mens worden, in alle opzichten en als hij daarin slaagt, zullen zijn capaciteiten en vermogens een overeenkomstige verbreding krijgen in draagwijdte en macht. Precies zo merken we in de zichtbare wereld dat ieder stadium op de evolutionaire trap gemarkeerd wordt door capaciteitsvergroting. Zo komt het dat de Adept toegerust wordt met wonderbaarlijke krachten die zo vaak beschreven zijn, maar de hoofdzaak die we moeten onthouden is dat deze krachten de natuurlijke metgezellen zijn van het bestaan op een hoger plan van evolutie, net zoals de normale menselijke vermogens de natuurlijke begeleiders zijn van het bestaan op het gewone menselijke plan.

Het doel van de aspirant naar spirituele wijsheid is toegang te verkrijgen tot een hoger niveau van bestaan; hij moet een nieuwe mens worden, in alle opzichten...

Veel mensen schijnen te denken dat adeptschap niet zozeer het resultaat is van radicale ontwikkeling als van een geleidelijke opbouw; zij schijnen zich voor te stellen dat een Adept een mens is die, door een bepaalde duidelijk gedefinieerde trainingscursus te doorlopen, welke bestaat uit nauwgezette aandacht voor een stel willekeurige regels, eerst een vermogen verwerft en dan een volgende; en als hij een bepaald aantal van deze vermogens vergaard heeft, krijgt hij terstond de titel van adept.

Als gevolg van dit onjuiste idee verbeelden zij zich dat de eerste stap die zij

moeten zetten op weg naar adeptschap het verwerven is van 'vermogens' - helderziendheid en het vermogen om het fysiek lichaam te verlaten en zekere afstanden te reizen, vermogens die het meest fascineren.

Tot degenen die zulke vermogens willen vergaren voor hun eigen persoonlijke voordeel, hebben wij niets te zeggen; zij vallen onder de veroordeling van allen die handelen voor zuiver zelfzuchtige doelstellingen. Maar er zijn anderen, die, omdat zij pogingen verwarren met oorzaken, echt denken dat het verwerven van abnormale vermogens de enige weg is tot spirituele vooruitgang. Zij bezien onze Vereniging slechts als het gemakkelijkste middel om hen in staat te stellen kennis in deze richting te vergaren, daar ze de Vereniging beschouwen als een soort occulte academie, een instituut dat is ingesteld om faciliteiten te bieden voor de instructie van toekomstige wonderwerkers.

Het echte zienschap en adeptschap dat samengaat met ware psychische ontwikkeling, gaat, als het eenmaal is ontwikkeld, nooit verloren.

Ondanks herhaalde protesten en waarschuwingen, zijn er toch mensen die dit idee niet van zich af kunnen zetten en zij laten hun teleurstelling luidkeels blijken als ze merken dat hetgeen hun tevoren verteld is volkomen waar is; dat de Vereniging niet is opgericht om nieuwe en gemakkelijke paden tot het verwerven van 'vermogens' te onderwijzen; en dat haar enige boodschap is de fakkel van waarheid opnieuw aan te steken, die zo lang gedoofd was voor allen behalve voor de zeer weinigen, en die waarheid levend te houden door het vormen van een broederlijke vereniging van de mensheid, de enige voe-

dingsbodem waarin het goede zaad kan groeien. De Theosofische Vereniging verlangt inderdaad de spirituele groei te bevorderen van ieder individu die binnen haar invloedssfeer komt, maar haar methoden zijn die van de aloude Rishis en haar denkbelden zijn die van de oudste Esoteriek. De Vereniging is geen verschafter van slimme wondermiddelen die zijn samengesteld uit paardenmiddelen die geen eerlijke handelaar zou durven gebruiken.

In dit verband zouden wij al onze leden willen waarschuwen, alsook anderen die spirituele kennis zoeken, dat zij op hun hoede moeten zijn voor mensen die aanbieden hun gemakkelijke methoden te leren om psychische gaven te verwerven; zulke gaven zijn wel betrekkelijk gemakkelijk te verkrijgen op kunstmatige wijze, maar ze verbleken zodra de zenuwstimulus opdraakt. Het echte zienschap en adeptschap dat samengaat met ware psychische ontwikkeling, gaat, als het eenmaal is ontwikkeld, nooit verloren.

Het blijkt dat verscheidene verenigingen ontstaan zijn sedert de stichting van de Theosofische Vereniging, die profiteren van de belangstelling die laatstgenoemde gewekt heeft in zaken van psychisch onderzoek, en zij trachten leden te winnen door hen te beloven dat zij op eenvoudige wijze psychische vermogens kunnen verwerven.

In India zijn wij al lang vertrouwd met het bestaan van talrijke nep-asceten van allerlei pluimage, en wij vrezen dat er een nieuw gevaar bestaat in deze richting, hier zowel als in Europa en Amerika. Wij hopen alleen dat geen van onze leden, verblind door schitterende beloften, zich zal laten inpalmen door dromers die zichzelf misleiden, of misschien opzettelijke bedriegers.

Uit: *The Theosophist*, deel VI, no. 8 (68), mei 1885, pp. 187-188

H.P. Blavatsky *Collected Writings*, Vol. VI, pp.331-334.

Vertaling: A.M.I.